

مصوبه اصلاح شده از طرف مجلس
نام مصوبه : طرح هیأت منصفه

متن مصوبه	نظر شورا (۱)	اصلاحیه مجلس (۱)	نظر شورا (۲)	اصلاحیه مجلس (۲)	نظر شورا (۳)	اصلاحیه مجلس (۳)
<p>ماده ۱ - به جرائم موضوع اصل یکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با حضور هیأت منصفه موضوع این قانون به شرح ذیل رسیدگی می گردد .</p> <p>تبصره ماده ۲ - عضویت رئیس جمهور و معاونان و مشاوران وی، اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام ، معاونان و مشاوران رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ، وزراء و سرپرستان وزارتخانه ها و معاونین ایشان ، مدیرکل و سرپرستان ادارات کل ، رئیس قوه قضائیه و معاونین و مشاورین وی ، اعضاء شورای نگهبان ، رئیس دیوان عالی کشور ، دادستان کل کشور ، رئیس دیوان عدالت اداری ، رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونین و مشاورین آنها، رؤسا و سرپرستان سازمانهای دولتی و معاونین آنها ، رئیس سازمان صدا و سیما</p>	<p>۱- نظر به اینکه به جرائم اشخاص روحانی در دادگاه ویژه روحانیت رسیدگی می شود و در ماده ۱ نسبت به این امر تعیین تکلیف نشده است . لذا اطلاق آن مغایر با اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۲- تبصره ماده ۲ تبعیض ناروا و مغایر بند نهم اصل سوم قانون اساسی شناخته شد .</p>	<p>ماده ۱ - به جرائم موضوع اصل یکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با حضور هیأت منصفه موضوع این قانون به شرح ذیل رسیدگی می گردد .</p> <p>تبصره - دادگاههای خاص از اطلاق این ماده مستثنی هستند .</p> <p>تبصره ذیل ماده (۲) حذف گردید .</p>	<p>۱- با توجه به اصلاح بعمل آمده اشکال بند (۱) کماکان بقوت خود باقی است .</p>	<p>ماده ۱- رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت منصفه در دادگستری صورت می گیرد .</p>	<p>۱- در ماده (۱) اگر مراد این است که رسیدگی بجرائم سیاسی و مطبوعاتی روحانیون (با حضور هیأت منصفه و بصورت علنی) لازم نیست این ماده خلاف اصل ۱۶۸ قانون اساسی است و در صورتیکه اطلاق آن شامل روحانیون نیز می گردد ، چون حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری مدظله العالی با اعمال ولایت فقیه رسیدگی بجرائم آنان را در دادگاه ویژه روحانیت لازم</p>	<p>ماده ۱- رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت منصفه در دادگاه صالحه صورت می گیرد .</p>

متن مصوبه	نظر شورا (۱)	اصلاحیه مجلس (۱)	نظر شورا (۲)	اصلاحیه مجلس (۲)	نظر شورا (۳)	اصلاحیه مجلس (۳)
<p>جمهوری اسلامی ایران و معاونین و مشاورین وی ، استانداران و معاونین آنها ، فرمانداران و بخش داران ، نیروهای نظامی ، انتظامی و اطلاعاتی ، نمایندگان مجلس شورای اسلامی ، صاحبان امتیاز و مدیران مسؤل نشریات و قضات دادگستری در هیات منصفه ممنوع است .</p>					<p>دانسته اند و این دادگاه جزء محاکم دادگستری نیست ، لذا ماده (۱) خلاف موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته می شود .</p>	
<p>ماده ۳- اعضاء هیات منصفه در هر استان زیر نظر شورای به ریاست استاندار و عضویت رئیس کل دادگستری ، مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی ، رئیس شورای اسلامی استان در غیاب وی رئیس شورای اسلامی مرکز استان و سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس تعیین خواهند شد .</p>	<p>۳- عضویت و ریاست استاندار و عضویت مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی در شورای موضوع ماده ۳ از این جهت که موضوع آن از مصادیق امور اجرایی موضوع اصل یکصد و پنجاه و هفتم می باشد و لذا مغایر این اصل و اصول پنجاه و هفتم و هشتم قانون اساسی شناخته شد . همچنین عضویت نمایندگان مجلس در این شورا مغایر اصول پنجاه و هفتم و پنجاه و هشتم قانون اساسی تشخیص داده شد .</p>	<p>ماده ۳- اعضاء هیات منصفه در هر استان زیر نظر هیاتی به ریاست رئیس شورای اسلامی استان و رئیس کل دادگستری استان به ترتیب زیر تعیین خواهند شد ، شورای فوق الذکر پس از اعلام عمومی و جمع آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیات منصفه نمایندگان اصلی و علی البدل هر صنف یا گروه اجتماعی را به قید قرعه و به صورت علنی تعیین خواهد کرد .</p>	<p>۲- اشکال ماده (۳) از جهت مغایرت با اصل ۱۵۷ قانون اساسی در ترکیب موجود نیز وارد است .</p>	<p>ماده ۳- انتخاب اعضای اصلی و علی البدل هیات منصفه هر استان از بین اقشار و صنوف مختلف از طریق اعلام عمومی و جمع آوری تقاضاهای داوطلبانه عضویت در هیات منصفه به قید قرعه و به صورت علنی خواهد بود هیات منصفه هر استان در اولین جلسه خود یکی از اعضاء را برای مدت دو سال به عنوان دبیر هیات منصفه انتخاب خواهد کرد . دبیر مسؤولیت اداره دبیر خانه را به عهده دارد . حد اقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسؤولیت دبیر هیات منصفه استان جدید به وسیله هیات منصفه استان انتخاب خواهد شد .</p>	<p>۲- در ماده (۳) مجری تعیین نشده است و این مورد از اموری است که نیاز به تقنین دارد باید معلوم شود تا اظهار نظر گردد .</p>	
<p>شورای فوق الذکر پس از اعلام عمومی و جمع آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیات منصفه نمایندگان اصلی و علی البدل هر صنف یا گروه اجتماعی را به قید قرعه و به صورت علنی تعیین خواهد کرد .</p> <p>در صورت فوت ، استعفاء یا فقدان شرایط تعیین شده در این قانون برای هر یک از اعضاء اصلی یکی از اعضاء علی البدل</p>	<p>۴- چگونگی در ماده ۳ ضمانت اجرایی برای</p>	<p>در صورت فوت ، استعفاء یا فقدان شرایط تعیین شده در این قانون برای هر یک از اعضاء اصلی</p>				<p>ماده ۳- انتخاب اعضای اصلی و علی البدل هیات منصفه هر استان از طریق اعلام عمومی و جمع آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیات منصفه به قید قرعه و به صورت علنی خواهد بود . هیات منصفه هر استان در اولین جلسه خود یکی از اعضاء را برای مدت دو سال به عنوان دبیر هیات منصفه انتخاب خواهد کرد . دبیر مسؤولیت اداره دبیر خانه را به عهده دارد . حد اقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسؤولیت دبیر هیات منصفه استان جدید به وسیله هیات منصفه استان انتخاب خواهد شد .</p>

متن مصوبه	نظر شورا (۱)	اصلاحیه مجلس (۱)	نظر شورا (۲)	اصلاحیه مجلس (۲)	نظر شورا (۳)	اصلاحیه مجلس (۳)
<p>به ترتیب جایگزین وی خواهند شد .</p>	<p>تشکیل بموقع شورا پیش بینی نشده و در صورت عدم تعیین بموقع اعضای هیأت منصفه موجب عدم تشکیل بموقع دادگاه و باعث اختلال در امر قضا می گردد ، مغایر اصل یکصد و پنجاه و ششم قانون اساسی شناخته شد .</p>	<p>علی البدل به ترتیب جایگزین وی خواهند شد . تبصره ۱- در غیاب رئیس شورای اسلامی استان ، رئیس شورای اسلامی مرکز استان مسئولیت آنرا بر عهده خواهد گرفت و یکی دیگر از اعضای شورای اسلامی مرکز استان به انتخاب آن شورا به عضویت هیأت در خواهد آمد . تبصره ۲- پس از تعیین اعضای هیأت منصفه هر استان ، رئیس هیأت مذکور در این ماده ظرف دو هفته از کلیه آنها برای تشکیل جلسه دعوت به عمل خواهد آورد . جلسه با حضور تعداد نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت خواهد یافت . اعضاء هیأت منصفه از بین خود یک نفر بعنوان دبیر هیأت منصفه برای مدت دو سال انتخاب خواهند کرد . دبیر مسئولیت اداره دبیر خانه را بر عهده خواهد داشت . در صورتی که در اولین بار جلسه هیأت منصفه به حد نصاب نرسد برای بار دوم ظرف دو هفته از تاریخ جلسه اول رئیس هیأت مذکور در این ماده اعضاء هیأت</p>				

متن مصوبه	نظر شورا (۱)	اصلاحیه مجلس (۱)	نظر شورا (۲)	اصلاحیه مجلس (۲)	نظر شورا (۳)	اصلاحیه مجلس (۳)
<p>ماده ۴- اعضای هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند :</p> <p>۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران .</p> <p>۲- مسلمان بودن .</p> <p>۳- حداقل سی سال سن .</p> <p>۴- عدم محرومیت از فعالیتهای اجتماعی .</p> <p>۵- داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسطه یا معادل آن در علوم</p>	<p>۵- در ماده ۴ چون شرایط اعتقاد و التزام عملی به اسلام و ولایت مطلقه فقیه لحاظ نشده و نتیجتاً مستلزم تجویز عضویت افراد فاقد این شرایط می شود. خلاف</p>	<p>منصفه را مجدداً دعوت خواهد کرد و در صورت حضور یک سوم اعضای جلسه رسمیت می یابد . در صورتی که بار دوم نیز جلسه به رسمیت نرسد هیأت مذکور در این ماده ظرف دو هفته تشکیل جلسه داده و دبیر هیأت منصفه را تعیین خواهد کرد . حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسؤولیت دبیر هیأت منصفه دبیر جدید به روش فوق الذکر انتخاب خواهد شد .</p> <p>تبصره ۳- در صورتی که یک ماه پس از ابلاغ آئین نامه اجرائی ، هیأت مذکور تشکیل نشد ، شورای اسلامی مرکز استان وظیفه قرعه کشی را بر عهده خواهد گرفت .</p> <p>ماده ۴- اعضای هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند :</p> <p>۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران .</p> <p>۲- مسلمان بودن .</p> <p>۳- التزام عملی به قانون اساسی .</p> <p>۴- حداقل سی سال سن .</p> <p>۵- عدم محرومیت از فعالیتهای اج</p>	<p>۴- تبصره (۳) ماده (۳) مغایر با اصول ۱۰۰ ، ۱۰۱ ، ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی تشخیص داده شد.</p>			

متن مصوبه	نظراتشورا (۱)	اصلاحیه مجلس (۱)	نظراتشورا (۲)	اصلاحیه مجلس (۲)	نظراتشورا (۳)	اصلاحیه مجلس (۳)
<p>حوزوی -</p> <p>تبصره (۲) ماده (۵)</p> <p>تبصره ۲- شورای مذکور در ماده (۳) حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد. ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حد اقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه ، اعضاء هیأت منصفه بعدی مشخص شده باشند.</p> <p>ماده ۶ - هیأت منصفه هر محکمه بر اساس قرعه در تهران ۲۱ نفر و در سایر مراکز استانها چهارده نفر انتخاب می شوند .</p> <p>دبیر هیأت منصفه ده روز قبل از زمان برگزاری دادگاه با دعوت از نمایندگان دادگستری و شورای شهر مرکز استان و وکیل یا نماینده متهم و شاکی قرعه کشی را انجام می دهد . حضور نمایندگان دادگستری و شورای شهر در مراسم قرعه کشی الزامی است .</p> <p>تبصره - در ترکیب هیأت منصفه هر محکمه از یک صنف یا گروه اجتماعی نباید بیش از دو نفر از</p>	<p>موازیین تسرع و مغایر ذیل اصل یکصد و شصت و هشتم قانون اساسی شناخته شد .</p> <p>ماده ۶ - هیأت منصفه هر محکمه بر اساس قرعه در تهران ۲۱ نفر و در سایر مراکز استانها چهارده نفر انتخاب می شوند .</p> <p>۶- در ماده ۶ اطلاق قید ده روز ، در مواردی که به تشخیص قاضی دادگاه ، رسیدگی به جرم فوریت داشته و امکان رسیدگی نیز فراهم باشد ، الزام به تأخیر در رسیدگی خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	<p>۶- داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسطه یا معادل آن در علوم حوزوی .</p> <p>ماده ۶ - هیأت منصفه هر محکمه بر اساس قرعه در تهران ۲۱ نفر و در سایر مراکز استانها چهارده نفر انتخاب می شوند . دبیر هیأت منصفه ده روز قبل از زمان برگزاری دادگاه با دعوت از نمایندگان دادگستری و شورای شهر مرکز استان و وکیل یا نماینده متهم و شاکی قرعه کشی را انجام می دهد . حضور نمایندگان دادگستری و شورای شهر در مراسم قرعه کشی الزامی است.</p> <p>تبصره ۱- در ترکیب هیأت منصفه هر محکمه از یک صنف یا گروه اجتماعی نباید</p>	<p>۵- ماده (۶) در صورتی که دادگاه فوریت رسیدگی را لازم بداند چون دبیر هیأت منصفه موظف به تأمین نظر قاضی نشده است لذا مغایر موازین شرع شناخته شد .</p>	<p>تبصره (۲) ماده (۵)</p> <p>تبصره ۲- دبیر هیأت منصفه حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد . ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حد اقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه ، اعضاء هیأت منصفه بعدی مشخص شده باشند.</p>	<p>۳- تبصره (۲) ماده (۵) مغایر اصل ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد .</p>	<p>تبصره (۲) ماده (۵)</p> <p>تبصره ۲- شورای مذکور در ماده (۳) حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد . ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حد اقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه ، اعضاء هیأت منصفه بعدی مشخص شده باشند.</p>

متن مصوبه	نظر شورای (۱)	اصلاحیه مجلس (۱)	نظر شورای (۲)	اصلاحیه مجلس (۲)	نظر شورای (۳)	اصلاحیه مجلس (۳)
<p>طریق قرعه کشی انتخاب شوند.</p> <p>ماده ۷- در تهران دادگاه با حضور حداقل یازده نفر و در استانها با حضور نه نفر از اعضای هیأت منصفه تشکیل شده و رسمیت خواهد یافت. ملاک تصمیم گیری هیأت منصفه آراء اکثریت حاضران خواهد بود. اعضای هیأت منصفه موظفند تا پایان جلسات دادگاهها حضور داشته باشند. شرکت کارکنان دولت در جلسات هیأت منصفه در حکم مأموریت اداری است.</p> <p>ماده ۸- دبیر خانه هیأت منصفه با بودجه و امکانات شورای شهر مرکز استان تشکیل و زیر نظر هیأت منصفه انجام وظیفه می کند.</p> <p>ماده ۱۳- بعد از اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیأت منصفه</p>	<p>۷- در ماده ۷ اطلاق عبارت « شرکت کارکنان دولت در جلسات هیأت منصفه در حکم مأموریت اداری است » موجب افزایش هزینه های عمومی و مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۸- ماده ۸ مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>بیش از دو نفر از طریق قرعه کشی انتخاب شوند.</p> <p>تبصره ۲- در صورتی که به تشخیص دادگاه رسیدگی به اتهام فوریت داشته باشد و امکان رسیدگی نیز فراهم باشد، رعایت ده روز مذکور در این ماده الزامی نیست.</p> <p>ماده ۷- در تهران دادگاه با حضور حداقل یازده نفر و در استانها با حضور نه نفر از اعضای هیأت منصفه تشکیل شده و رسمیت خواهد یافت. ملاک تصمیم گیری هیأت منصفه آراء اکثریت حاضران خواهد بود. اعضای هیأت منصفه موظفند تا پایان جلسات دادگاهها حضور داشته باشند.</p> <p>ماده ۸- دبیر خانه هیأت منصفه زیر نظر هیأت منصفه انجام وظیفه می کند و بودجه آن از محل کمکهای اهدائی تأمین خواهد شد.</p> <p>ماده ۱۳- بعد از اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیأت</p>	<p>تبصره ۲- در صورتی که به تشخیص دادگاه رسیدگی به اتهام فوریت داشته باشد و امکان رسیدگی نیز فراهم باشد، رعایت ده روز مذکور در این ماده الزامی نیست. و دبیر هیأت منصفه موظف است ضمن همکاری با قاضی مربوطه اعضای هیأت منصفه دادگاه را در موعد مقرر معرفی نماید.</p> <p>ماده ۱۳- در خصوص نحوه و نتایج اظهار نظر هیأت منصفه و اقدام دادگاه ماده (۴۳) اصلاحی قانون مطبوعات مصوب ۱۳۲۹/۱/۳۰ مجری خواهد بود.</p>	<p>۴- ایراد بند (۶) قبلی کماکان بقوت خود باقی است.</p>	<p>ماده ۱۳- پس از اعلام ختم رسیدگی بلافاصله اعضای هیأت منصفه به شور پرداخته و نظر کتبی خود را در دو مورد زیر به دادگاه اعلام</p>	<p>ماده ۱۳- پس از اعلام ختم رسیدگی بلافاصله اعضای هیأت منصفه به شور پرداخته و نظر کتبی خود را در دو مورد زیر به دادگاه اعلام</p>

متن مصوبه	نظر شورا (۱)	اصلاحیه مجلس (۱)	نظر شورا (۲)	اصلاحیه مجلس (۲)	نظر شورا (۳)	اصلاحیه مجلس (۳)
<p>وارد شور میشود و در باره دو پرسش ذیل بطور جداگانه و با رأی مخفی تصمیم می گیرد که:</p> <p>۱- متهم ، مجرم است یا خیر ؟</p> <p>۲- در صورت مجرم بودن ، آیا مستحق تخفیف است یا خیر ؟</p> <p>تبصره ۱- در صورت عدم حصول اکثریت مذکور در ماده (۷) و برابری آراء هیأت منصفه موظف است در مورد پرسش اول رأی به برائت و در مورد پرسش دوم رأی بر استحقاق مجرم به تخفیف در مجازات دهد . یکی از اعضاء هیأت منصفه تصمیم هیأت را در جلسه قرائت می کند و بعد از امضای اعضاء نسخه ای از آن به رئیس دادگاه تقدیم می کند .</p> <p>تبصره ۳- اگر هیأت منصفه متهم را مجرم نداند دادگاه باید حکم بر برائت متهم صادر کند .</p> <p>تبصره ۴- تصمیم هیأت منصفه قابل اعتراض و نقض در دیوان عالی کشور یا سایر مراجع تجدید نظر نیست. اعتراض به رأی</p>	<p>۹- تبصره های ۲ و ۳ ماده ۱۳ خلاف موازین شرع و مغایر اصول سی و ششم ، یکصد و پنجاه و ششم ، یکصد و پنجاه و نهم و یکصد و شصت و هفتم قانون اساسی شناخته شد</p> <p>۱۰- با توجه به ایراد مربوط به تبصره های ۲ و ۳ ، تبصره ۴ موضوعاً منتهی است .</p>	<p>منصفه وارد شور میشود و در باره دو پرسش ذیل بطور جداگانه و با رأی مخفی تصمیم می گیرد که :</p> <p>۱- متهم ، مجرم است یا خیر ؟</p> <p>۲- در صورت مجرم بودن ، آیا مستحق تخفیف است یا خیر ؟</p> <p>تبصره ۱- در صورت عدم حصول اکثریت مذکور در ماده (۷) و برابری آراء هیأت منصفه موظف است در مورد پرسش اول رأی به برائت و در مورد پرسش دوم رأی بر استحقاق مجرم به تخفیف در مجازات دهد .</p> <p>یکی از اعضاء هیأت منصفه تصمیم هیأت را در جلسه قرائت می کند و بعد از امضای اعضاء نسخه ای از آن به رئیس دادگاه تقدیم می کند .</p> <p>تبصره ۲- پس از اعلام نظر هیأت منصفه دادگاه در خصوص مجرمیت یا برائت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می نماید .</p> <p>تبصره ۳- در صورتی که تصمیم هیأت منصفه بر مجرمیت باشد دادگاه می تواند</p>	<p>۶- اگر مفاد تبصره (۳) و (۴) ماده (۱۳) منحصر به</p>			<p>می دارند:</p> <p>الف - متهم بزهکار است یا خیر؟</p> <p>ب - در صورت بزهکاری ، آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟</p> <p>تبصره - پس از اعلام نظر هیأت منصفه ، دادگاه در خصوص مجرمیت یا برائت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می نماید.</p>

متن مصوبه	نظر شورا (۱)	اصلاحیه مجلس (۱)	نظر شورا (۲)	اصلاحیه مجلس (۲)	نظر شورا (۳)	اصلاحیه مجلس (۳)
<p>دادگاه در خصوص نحوه تطبیق جرم انتسابی با قانون و تعیین مجازات با رعایت سایر قوانین مسموع است .</p> <p>ماده ۱۴- اعضای هیأت منصفه در حیطه وظایف خود در اقدامات و اظهاراتی که برای انجام وظیفه می دهند مصنوعیت داشته و هیچکس اعم از اشخاص حقیقی و یا حقوقی یا مراجع اداری یا قضائی نمی تواند ایشان به علت چگونگی انجام وظیفه مذکور باز خواست کند .</p>	<p>۱۱- اطلاق یا عموم ماده ۱۴ در مواردی که شامل جرم می باشد خلاف موازین شرع و مغایر بند ۹ اصل سوم و ذیل اصل یکصد و شصت و هشتم قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>پس از رسیدگی رأی بر براءت صادر کند . تبصره ۴- در صورتی که رأی دادگاه مبنی بر مجرمیت باشد ، رأی صادره طبق مقررات قانونی قابل تجدید نظر خواهی است .</p> <p>ماده (۱۴) حذف گردید .</p>	<p>مجرمیت باشد خلاف شرع است و اگر مقصود امر دیگری است مشخص شود تا اظهار نظر گردد .</p>			